

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ “Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”

www.elp.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2018-2019

Επώνυμο: .....

Όνομα: .....

Πατρώνυμο: .....

Σχολείο που φοιτώ: .....

Τάξη: ΣΤ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ, Μαρούσι, 21/04/2018

Βαθμολογία Α΄ Βαθμολογητή
100βάθμια
Αριθμητικώς
Ολογράφως
Υπογραφή

Εξεταζόμενο Μάθημα: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Διάρκεια Εξετάσεων: 1:30΄

Βαθμολογία Β΄ Βαθμολογητή
100βάθμια
Αριθμητικώς
Ολογράφως
Υπογραφή

Α. ΚΕΙΜΕΝΑ

Κείμενο 1

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΛΟΓΟ

- Τον πατέρα μας, τον γιατρό Γεώργιο Ζάγκλη, τον γνώριζαν όλοι σ' ολόκληρη την περιοχή μέχρι τα Γιάννενα, τόσο για την ιδιότητά του ως γιατρού, όσο και για τη φιλάνθρωπη πολιτεία του, έλεγε η κόρη του Ελισάβετ.

Σ' ένα κοντινό χωριό αρρώστησε η γυναίκα κάποιου. Ήρθαν στο χωριό και φώναξαν τον πατέρα. Εκείνος όπως πάντα ξεκίνησε με το μουλάρι, γιατί εκείνη την εποχή δεν υπήρχαν δρόμοι ούτε αυτοκίνητα. Το μουλάρι ήταν γέρικο και ανήμπορο και δύσκολα τα έβγαζε πέρα. Τις περισσότερες φορές μόνο τις ιατρικές τσάντες τού φόρτωνε και ο ίδιος πήγαινε με τα πόδια. Αυτό έγινε πολλές φορές, μέχρι που η γυναίκα έγινε καλά.

Μετά από τη θεραπεία αυτής της γυναίκας, ο άνδρας της του χάρισε ένα άλογο. Ήταν μια φοραδίτσα ψηλή, περήφανη, ζωηρή, πανέμορφη. Το άλογο αυτό δεν ήταν μόνο το μεταφορικό μέσο του πατέρα, αλλά και σε πολλές περιπτώσεις, ο φύλακας άγγελός του. Ο πατέρας είχε αναπτύξει μια ιδιαίτερη σχέση μαζί του. Όταν γύριζε στο σπίτι, το φρόντιζε ο ίδιος. Το στάβλιζε και ήθελε ο στάβλος να είναι πάντα πεντακάθαρος.

Ήρθε ο καιρός και ο πατέρας πέθανε. Κόσμος πολύς μαζεύτηκε στην κηδεία. Όταν ξεκίνησε η νεκρική πομπή για την εκκλησία και το νεκροταφείο, ο μπιστικός που είχαμε στο σπίτι, έφερε στο τέλος της πομπής και το άλογο. Οι τελευταίοι της πομπής, που ήταν κοντά στο άλογο, ακούγανε ένα περίεργο ρουθούνισμα από το ζώο. Γύρισαν το κεφάλι πίσω και τι να δουν! Από τα μάτια του αλόγου έτρεχαν δάκρυα!...

Σιγά-σιγά το άλογο έφτασε κοντά στη σωρό του πατέρα. Χλιμίντρισε δυο-τρεις φορές και μετά έσκυψε το κεφάλι κάτω από το κεφάλι του πατέρα, σαν να ήθελε και αυτό να βοηθήσει μέχρι να φθάσουν στην εκκλησία, χωρίς να σταματήσει τα δάκρυα. Κάποιοι χωριανοί προσπάθησαν να το απομακρύνουν, αλλά η μητέρα, η οποία ήξερε τη σχέση του ζώου με τον νεκρό, δεν τους άφησε να το διώξουν.

Όταν τελείωσε ο ενταφιασμός και φύγαμε, αυτό βρήκε ευκαιρία και έμεινε κοντά στον τάφο. Αφού προσπάθησε με το μπροστινό πόδι να χαλάσει τη σωρό από το χώμα, κάθισε δίπλα στον τάφο, αγκαλιάζοντας με τον μακρύ λαιμό του το χώμα που σκέπαζε τον πατέρα.

Η στάση αυτή του ζώου μάς έκανε να κλαίμε πιο πολύ, μας δίδαξε όμως και πολλά. Από τότε έπαψα να φοβάμαι τα ζωντανά όλα, κατάλαβα ότι η δημιουργία όλη τον αγαπάει τον άνθρωπο, αρκεί και ο άνθρωπος να την αγαπά...

ΠΗΓΗ: Λιάνα Γραβάνη, Εφημερίδα «Καλαρρυτιώτικα Νέα» (Διασκευή)

Κείμενο 2

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΡΓΟ, ΤΟ ΣΚΥΛΙ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

Αν και τετράποδος, ο Άργος είναι ένας από τους συμπαθέστερους «ήρωες» της Οδύσσειας. Δίκαια η ανεπανάληπτη αγάπη του για τον Οδυσσέα τον ανέδειξε σε

αιώνιο σύμβολο αφοσίωσης. Παραμελημένος από τους δούλους για είκοσι ολόκληρα χρόνια, όσα χρόνια έλειπε ο Οδυσσέας, με τις δυνάμεις του να τον έχουν εγκαταλείψει προ πολλού, ο Άργος υπομένει αγόγγυστα, έχοντας βαθιά χαραγμένη στη μνήμη του την εικόνα του Οδυσσέα. Κρατιέται στη ζωή με δυσκολία και μόνον όταν το φάντασμα του αφέντη του θα πάρει μπροστά του σάρκα και οστά, ο Άργος θα λυτρωθεί.

Και οι θεοί δεν τον απογοητεύουν. Ο Οδυσσέας επιστρέφει... Ντύνεται γεροζητιάνος για να μην τον αναγνωρίσουν, αλλά ο Άργος δεν ξεγελιέται. Τον βλέπει από μακριά και – μόνος αυτός, ανάμεσα σε τόσους!– αναγνωρίζει τον αφέντη του. Σαλεύει χαρούμενος την ουρά του και κάνει να κινηθεί προς το μέρος του, να τριφτεί στα πόδια του για τελευταία φορά. Δεν έχει πια δυνάμεις και αφήνει στο χώμα την τελευταία του πνοή. Ευτυχισμένος που αξιώθηκε να ξαναδεί τον Οδυσσέα. Ο Άργος κάνει αυτή την κίνηση και ο Οδυσσέας τού την ανταποδίδει κοιτάζοντάς τον και αφήνοντας ένα δάκρυ να κυλήσει στο μάγουλό του.

Έτσι επιτάσσει η αληθινή αγάπη και η ανιδιοτελής αφοσίωση. Και έτσι ενεργεί ο Άργος. Παραδίδοντας στους δούλους του παλατιού, αλλά και σε όλους εμάς, μαθήματα ανθρωπιάς. Αυτός, ο Άργος, ένα σκυλί!

ΠΗΓΗ: Αργολικές Ειδήσεις (Διασκευή)

B1. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

I. Κείμενο 1: Απαρίθμησε τρία (3) από τα πολλά που δίδαξε στους ανθρώπους η στάση του αλόγου.

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

II. Κείμενο 2: «-μόνος αυτός, ανάμεσα σε τόσους!- αναγνωρίζει τον αφέντη του». Να εξηγήσεις γιατί μόνο ο Άργος αναγνώρισε τον Οδυσσέα.

.....

.....

.....

.....

III. Κείμενο 1: «Η στάση αυτή του ζώου μάς έκανε να κλαίμε πιο πολύ». Ποια από τις παρακάτω προτάσεις θεωρείς ότι ερμηνεύει το κλάμα των ανθρώπων; Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου.

- α. Λυπήθηκαν το άλογο που έχασε το αφεντικό του.
- β. Ένωσαν ντροπή απέναντι στο άλογο.
- γ. Αισθάνθηκαν πιο δυνατό τον πόνο τους για τον άνθρωπο που έχασαν.

.....

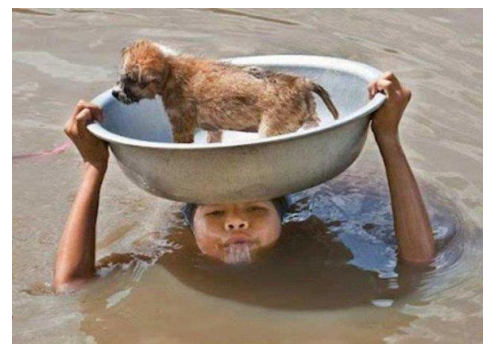
.....

.....

.....

.....

IV. Γράψε δύο ομοιότητες και δύο διαφορές που παρατηρείς στις παρακάτω εικόνες:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
“Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”

www.elp.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2018-2019

A series of horizontal dotted lines for writing.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
“Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”

www.elp.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2018-2019

Γ1. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1) «*Ηθελε ο στάβλος να είναι πεντακάθαρος*».

Γράψε δύο ουσιαστικά και δύο επίθετα με πρώτο συνθετικό τη λέξη «*πέντε*».

Ουσιαστικά		Επίθετα	
1)	2)	1)	2)

2) Να αντικαταστήσεις τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις / φράσεις με μία άλλη λέξη / φράση, χωρίς να αλλάξει η σημασία που έχουν οι προτάσεις:

- i) Αγκάλιασε το χόμα που σκέπαζε τον πατέρα. ....
- ii) Άφησε ένα δάκρυ να κυλήσει στο μάγουλό του. ....
- iii) Η επιθυμία του θα πάρει σάρκα και οστά .....
- iv) Ο Άργος υπομένει αγόγγυστα. ....
- v) Σαλεύει χαρούμενος την ουρά του. ....
- vi) Η άρρωστη γυναίκα έγινε καλά. ....

Γ2. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1) Να μεταφέρεις τα ρήματα που είναι σε παρένθεση στον **αόριστο**, ώστε το κείμενο να αναφέρεται στο παρελθόν:

Ο Άργος (υπομένει) ..... αγόγγυστα έχοντας βαθιά χαραγμένη στη μνήμη του την εικόνα του Οδυσσέα. Και οι θεοί δεν τον (απογοητεύουν) ..... . Ο Οδυσσέας (επιστρέφει) ..... . (Ντύνεται) ..... γεροζητιάνος για να μην τον αναγνωρίσουν, αλλά ο Άργος δεν (ξεγελιέται) ..... . Τον (βλέπει) ..... από μακριά και –μόνος αυτός, ανάμεσα σε τόσους!– (αναγνωρίζει) ..... τον αφέντη του.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
“Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”

www.elp.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2018-2019

2) «*Ήταν μια ψηλή, γρήγορη, όμορφη και ζωηρή φοραδίτσα*»: Να γράψεις την πρόταση δίνοντας τα γνωρίσματα του ζώου σε μεγαλύτερο βαθμό σε σύγκριση με όλα τα άλλα όμοιά του (περιφραστικά και μονολεκτικά):

Περιφραστικά:.....

.....

Μονολεκτικά:.....

.....

3) Αναγνώρισε στις παρακάτω φράσεις το είδος των υπογραμμισμένων αντωνυμιών:

i) Όταν γύριζε στο σπίτι, το φρόντιζε ο ίδιος. ....

ii) Μας έκανε να κλαίμε πιο πολύ. ....

iii) Γύρισαν το κεφάλι πίσω και τι να δουν! ....

iv) Αγκάλιαζε με τον μακρύ λαιμό του το χόμα που σκέπαζε τον πατέρα. ....

v) Εκείνος όπως πάντα ξεκίνησε με το μουλάρι. ....

vi) Κάποιοι χωριανοί προσπάθησαν να απομακρύνουν το άλογο. ....

4) Βάλε στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού τις παρακάτω προτάσεις κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές:

α) Η σαφής διατύπωση της ερώτησης διευκολύνει τον μαθητή.

.....

β) Εντός των προσεχών εβδομάδων θα διεξαχθεί ο αγώνας.

.....

γ) Το διεθνές δίκαιο της θάλασσας είναι σεβαστό.

.....

δ) Θαυμάζουμε τους νομοταγείς πολίτες.

.....

ε) Συνεχή φροντίδα χρειάζεται ο ασθενής.

.....

Γ3. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

1) Ποια από τις παρακάτω λέξεις μπορεί να αντικαταστήσει τη λέξη «όταν» χωρίς να αλλάξει το νόημα στο απόσπασμα που ακολουθεί; (Κυκλώστε την)

«Όταν τελείωσε ο ενταφιασμός και φύγαμε, το άλογο βρήκε ευκαιρία και έμεινε κοντά στον τάφο».

α. επειδή   β. καθώς   γ. αφού   δ. αν και

2) *«Όταν ξεκίνησε η νεκρική πομπή για την εκκλησία, ο μπιστικός που είχαμε στο σπίτι έφερε στο τέλος της πομπής και το άλογο».*

α) Να χωρίσεις και να χαρακτηρίσεις τις προτάσεις της παραπάνω περιόδου σε κύριες και δευτερεύουσες:

Κύρια πρόταση	Δευτερεύουσες προτάσεις

β) Να γράψεις τους κύριους όρους καθεμιάς πρότασης:

Ρήμα	Υποκείμενο	Αντικείμενο

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Να απαντήσετε σε όλα τα θέματα.
2. Οι απαντήσεις να γράφονται κάτω από κάθε ερώτηση στον κενό χώρο που ακολουθεί.
3. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι δεκτή.
4. Την τελευταία σελίδα του φυλλαδίου μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε ως πρόχειρο.
5. Η διάρκεια εξέτασης είναι 1 ώρα και 30' μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Δυνατή αποχώρηση μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.
7. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο **με μπλε ή με μαύρο** στυλό.
8. Να μη χρησιμοποιήσετε **διορθωτικό**.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
“Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”

www.elp.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2018-2019

ΠΡΟΧΕΙΡΟ